

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 3 marca 2021 r.

na posiedzeniu w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

w sprawie **R. C.**

skazanego za czyn z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. i in.

kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKz (...)

utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 22 kwietnia 2020 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem zatytułowanym „wniosek o wznowienie postępowania”, z powołaniem się na przepisy art. 9 § 2 k.p.k., art. 540 § 3 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k., skarżący zwrócił się o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKz (...) „w przedmiocie utrzymania w mocy (...) postanowienia w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia środka odwoławczego w postaci apelacji”. Jako podstawę wznowienia postępowania skarżący wskazał:

- nieodniesienie się przez Sąd Apelacyjny do wszystkich zarzutów wskazanych w zażaleniu, co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1, art. 13 EKPCz oraz było niezgodne

ze standardami rzetelnego procesu. Z uzasadnienia wniosku wynika, że podstawowym uchybieniem Sądu Apelacyjnego – w ocenie autora wniosku - było to, że nie odniósł się do podniesionego w zażaleniu zarzutu związanego z faktem, że Sąd Okręgowy nie wezwał jego obrońcy do uzupełnienia braków formalnych poprzez sporządzenie i podpisanie jego osobistej apelacji.

W konkluzji, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, uzasadniająca odmowę przyjęcia tego wniosku bez podejmowania czynności zmierzających do usunięcia jego braków formalnych (art. 545 § 3 k.p.k.).

Na wstępie przypomnieć należy, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia w drodze wznowienia postępowania, zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k.

Podkreślenia nadto wymaga, że prawodawca nałożył na sąd wznowieniowy obowiązek kontrolowania wniosku z perspektywy tego, czy odwołuje się do wskazanych wyżej podstaw wznowionych już na pierwszym etapie tej kontroli. Przepis art. 545 § 3 k.p.k. stanowi bowiem, że sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów.

Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem „rei iudicatae”) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą. Z tego rodzaju przypadkiem mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

Skarżący, choć formalnie odwołał się do przepisu art. 540 § 3 k.p.k., w treści wniosku nie wskazał okoliczności, które świadczyłyby o zaistnieniu wskazanej w tej regulacji podstawy wznowieniowej. We wspomnianym przepisie mowa wszak o sytuacji, w której potrzeba wznowienia postępowania wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. Podkreślenia wymaga, że potrzeba wznowienia postępowania, o której mowa w art. 540 § 3 k.p.k., może dotyczyć nie tylko postępowania w sprawie, do której odnosi się rozstrzygnięcie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdzające naruszenie danego przepisu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale także innych postępowań karnych. Warunkiem koniecznym zaktualizowania się tej podstawy wznowieniowej jest jednak to, by w owych innych postępowaniach zaistniało naruszenie postanowień Konwencji tożsame w układzie okoliczności faktyczno-prawnych do stwierdzonego w orzeczeniu tego Trybunału (uchwała SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14). Przywołane we wniosku orzeczenia ETPCz w sposób oczywisty kryteriów tych nie spełniają.

W tej sytuacji, jedynie na marginesie należy zauważyć, że wbrew temu co twierdzi skarżący, Sąd Apelacyjny wnikliwie rozważył zarzuty zawarte w zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego w O., na mocy którego nie uwzględniono wniosku skazanego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Organ ad quem

zauważył trafnie, że w związku z tym, że R. C. korzystał z pomocy obrońcy z urzędu, który w terminie wniósł apelację, brak było podstaw do przywracania terminu do wniesienia apelacji i wzywania oskarżonego do uzupełniania braków formalnych osobiście złożonej skargi odwoławczej. Taka podstawa zaistniałaby jedynie wtedy, gdyby apelacja, odpowiadająca wymogom formalnym, nie wpłynęła. W kontekście zawartych we wniosku twierdzeń, sugerujących, że uzupełnienie braków formalnych „osobistej apelacji” skarżącego winno nastąpić przez jej sporządzenie i podpisanie przez obrońcę, należy podkreślić, że apelacja musi być autorstwa samego adwokata i w związku z tym wymogu z art. 446 § 1 k.p.k. nie spełnia ani podpisanie przez adwokata skargi sporządzonej przez stronę, ani wyrażona w odrębnym piśmie akceptacja takiej skargi. Brak indywidualnego wkładu obrońcy w wywiedziony środek nie daje bowiem podstawy do uznania adwokata za autora pisma procesowego. „Osobista apelacja” oskarżonego, kwestionująca trafność wydanego w pierwszej instancji wyroku sądu okręgowego, nie może więc wywoływać żadnych skutków w zakresie zgłoszonych w niej zarzutów pod adresem orzeczenia sądu a quo. Może natomiast zostać ujawniona w oparciu o przepis art. 453 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k., jako pismo zawierające wyjaśnienia, wnioski i oświadczenia stron (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2013 r., II KK 324/13).

W tej sytuacji należało stwierdzić, że osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania jest bezzasadny w stopniu oczywistym, co uzasadnia odmowę jego przyjęcia - bez podjęcia czynności zmierzających do usunięcia braków formalnych tego wniosku - w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

Kierując się powyższą argumentacją, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.